

Editorial

Milí čitatelia,

v tomto čísle časopisu Vám prinášame pestrú paletu pohľadov na rôzne problémy verejného zdravotníctva. Predstaví sa Vám autori, ktorí dosiaľ v našom časopise nepublikovali.

Voda je základnou podmienkou pre život na Zemi a je dôležitá minimálne v takej miere, ako vzduch a potraviny. Ako najrozšírenejšia látka na Zemi pokrýva voda 70 % povrchu planéty, sladká voda však predstavuje len 2,5 % z jej celkového objemu. Autorka Mariana Pažinková nám približuje stratégiu v ochrane vody z celosvetového hľadiska s priaznivým konštatovaním, že Slovenská republika je krajinou s treťou najnižšou mierou odberu sladkej vody na obyvateľa, tesne za Luxemburskom a Dánskom. Okrem toho je Slovenská republika jednou z krajín s najvyššou mierou napojenia jej obyvateľov na čističky odpadových vôd.

Aktívne starnutie je definované ako proces maximálneho využitia príležitostí v oblasti zdravia, spoločenskej participácie a ochrany smerujúcej k zdokonaľovaniu kvality života. Predlžovaním dĺžky života pripadá takmer jedna tretina z dlhého úseku ľudského života dôchodkovému veku, a preto v zmysle princípov aktívneho starnutia je dôležité zachovanie si nezávislosti a vytváranie záujmových aktivít ešte v preddôchodkovom veku. Autorka Jarmila Meszárošová s kolektívom nám ozrejmuje rozdiel v preferenciách seniorov v meste a na vidieku.

Autorka Patrícia Baňárová nám približuje problematiku plochých nôh, ktorá patrí medzi najčastejšie deformity nohy. Neliečená plochá noha môže byť zdrojom

posturálnych porúch a následnej chronickej bolesti v pohybovom systéme, čím znižuje kvalitu života jedinca. Samotnému ochoreniu a jeho dôsledkom je pritom ľahšie predchádzať ako ich liečiť.

Filozofia sa snaží hľadať a získavať poznanie. Zákonite preto aj skúma, ako ho získať. Napriech históriou sa v istých obdobiach prelínali dva názory na túto otázku. Empirizmus a racionalizmus, pričom filozofi sa k nim postavili rôzne. V stredoveku sa však napríklad časť filozofov priklonila k názoru, že vhodná je kombinácia empirizmu aj racionalizmu, ale posunuli sa ešte o krok ďalej. Vložili do filozofie novú poznávaciu metódu, ktorú by sme v dnešnej dobe nazvali experiment. Takúto filozofiu nazýva autor článku autentická. V istom zmysle v stredoveku v centre autentického filozofie stál človek, preto sa spojila s medicínou. Môžeme povedať, že medicína slúžila ako realizačná plocha na overovanie platnosti poznania. Tým bol objavený predobraz toho, čo by sme dnes nazvali „Evidence Based Medicine“. Ján Štvrtina je lekár s hlbokým zánietením pre históriu, čo ho priviedlo k postgraduálnemu štúdiu na Katedre všeobecných dejín Filozofickej fakulty Univerzity Komenského. Ako sa vyjadrila recenzentka Zuzana Kulašíková: *„zamyslenie MUDr. Jána Štvrtinu o vzťahu autentického filozofie a medicíny nastoľuje niekoľko aktuálnych otázok, ktoré sa podľa mňa týkajú nielen lekárov a filozofov, ale každého človeka, ktorý uvažuje nad základnými otázkami života a smrti a ktorému záleží na sebe a svete“*.

Veríme, že Vás čítanie obohatí a bude Vás inšpirovať v ďalšej práci.

MUDr. Katarína Dostálová, PhD., MPH
vedúca redaktorka
internetového časopisu Verejné zdravotníctvo